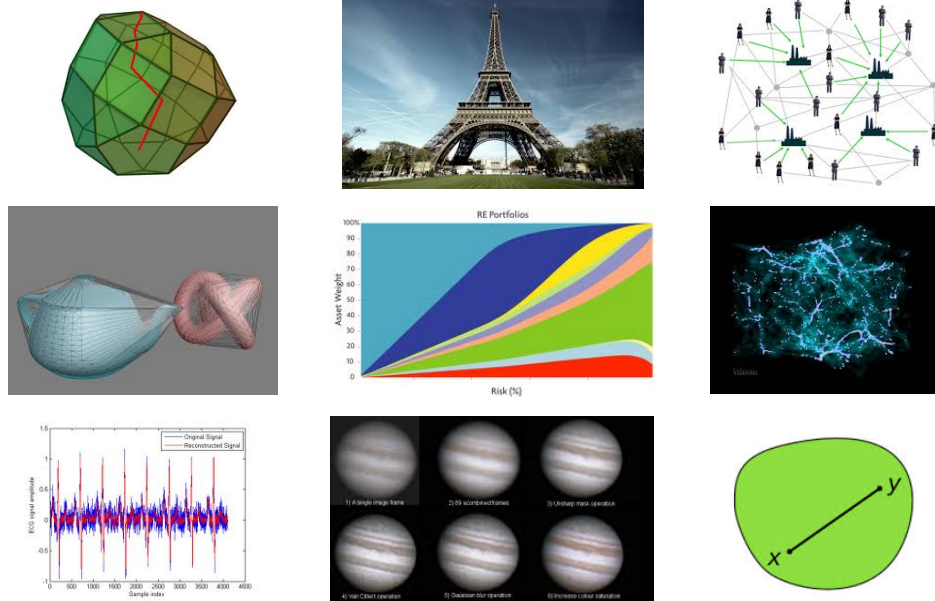

Konvexná optimalizácia - letný semester 2018

M. Trnovská, KAMŠ, FMFI UK

Téma 5: Geometria konvexných kužeľov

Vlastný kužeľ a indukované usporiadania

Kužeľ $K \subseteq \mathbb{R}^n$ sa nazýva **vlastný** (angl. proper cone), ak je

1. konvexný;
2. uzavretý;
3. plný, t. j. $\text{int}K \neq \emptyset$;
4. špicatý, t. j. neobsahuje priamku
(ekvivalentne $x \in K, -x \in K \Rightarrow x = 0$).

Každý vlastný kužeľ indukuje tzv. zovšeobecnenú nerovnosť, definovanú ako

$$x \succeq_K y \Leftrightarrow x - y \in K. \quad (1)$$

Pomocou nerovnosti (1) môžeme vlastnosť $x \in K$ ekvivalentne zapísať ako $x \succeq_K 0$.

Nerovnosť \succeq_K definovaná v (1) je **čiasočným usporiadaním**, t. j. je to relácia

- a) reflexívna: $x \succeq_K x, \forall x$;
- b) antisymetrická: ak $x \succeq_K y$ a $y \succeq_K x$, tak $x = y$;
- c) tranzitívna: ak $x \succeq_K y$ a $y \succeq_K z$, tak $x \succeq_K z$.

Navyše má vlastnosti:

- d) ak $x \succeq_K y$ a $z \succeq_K w$, tak $x + z \succeq_K y + w$;
- e) ak $x \succeq_K y$ a $\alpha \geq 0$, tak $\alpha x \succeq_K \alpha y$;
- f) ak $x_i \succeq_K y_i, i = 1, 2, \dots$ a $\lim_{i \rightarrow \infty} x_i = x, \lim_{i \rightarrow \infty} y_i = y$, tak $x \succeq_K y$.

Vlastný kužel K tiež indukuje **ostrú zovšeobecnenú nerovnosť** definovanú ako

$$x \succ_K y \Leftrightarrow x - y \in \text{int}K. \quad (2)$$

Nerovnosť \succ_K definovaná v (2) je **ostrým čiastočným usporiadaním**, t. j. je to relácia

- a) areflexívna: $x \not\succeq_K x, \forall x$;
- b) tranzitívna: ak $x \succ_K y$ a $y \succ_K z$, tak $x \succ_K z$.

Navyše má vlastnosti:

- c) ak $x \succ_K y$, tak $x \succeq_K y$;
- d) ak $x \succ_K y$ a $z \succ_K w$, tak $x + z \succ_K y + w$;
- e) ak $x \succ_K y$ a $\alpha > 0$, tak $\alpha x \succ_K \alpha y$;
- f) ak $x \succ_K y$, tak pre ľubovoľné smery u, v existuje $\varepsilon > 0$, tak, že platí $x + \varepsilon u \succ_K y + \varepsilon v$.

Príklady vlastných kužeľov

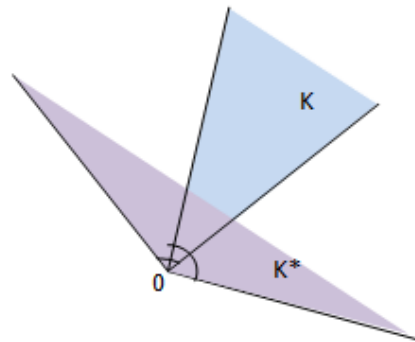
- Nezáporný ortant;
- Normový kužeľ;
- Kužeľ kladne semidefinitných matíc;
- Kužeľ k pozitívnych matíc

Duálny kužeľ

Nech K je kužeľ (nie nutne konvexný, t. j. je to množina charakterizovaná vlastnosťou (k1) z Definície konvexného kužela). Množinu

$$K^* = \{y \mid y^T x \geq 0 \forall x \in K\}$$

nazývame duálny kužeľ kužela K .

Duálny kužel

Tvrdenie:

Nech K^* je duálny kužel kužela K . Potom

- a) K^* je uzavretý konvexný kužel.
- b) Ak $K_1 \subseteq K_2$, tak $K_2^* \subseteq K_1^*$.
- c) $\text{int}K^* = \{y \mid y^T x > 0 \forall 0 \neq x \in K\}$.
- d) Ak K je plný ($\text{int}K \neq \emptyset$), tak K^* je špicatý.
- e) Ak K je uzavretý a špicatý, tak K^* je plný ($\text{int}K^* \neq \emptyset$).
- f) Ak K je uzavretý, tak $K^{**} = K$.

Dôsledok: Kužel K je vlastný práve vtedy keď K^* je vlastný.

Duálny kužeľ

Kužeľ K sa nazýva **samoduálny**, ak platí $K = K^*$.

Tvrdenie: Ak K je samoduálny, tak musí byť vlastný. (Naopak to však neplatí).

Samoduálne kužele:

Nezáporný ortant;

Normový kužeľ;

Kužeľ kladne semidefinitných matíc;

Kužele k pozitívnych a kompletne pozitívnych matíc sú navzájom duálne.